

Ügyszám: NAIH/2017/653/2/H.
(NAIH/2016/5709/7/H.)

Ügyintéző:

Tárgy: adatkezelési tájékoztatás,
adattörlés engedélyezett
követelés behajtása során

HATÁROZAT

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) (.....,) panaszbejelentése ügyében indult hatósági eljárás során megállapítja, hogy a DUNACORP Faktorház Zrt. (a továbbiakban: Kötelezett, 1074 Budapest, Dohány utca 14.) érintően jogellenes adatkezelési tevékenységet folytatott, mert az indokolás III. 1. pontjában kifejtettek szerint az előzetes tájékoztatási kötelezettségét, az indokolás III. 3. pontjában kifejtettek szerint a tisztességes adatkezelés elvét, és a III.4. pontjában kifejtettek szerint az érintett kérésére történő tájékoztatási és adattörlési kötelezettségét megszegte.

1) A Hatóság a Kötelezettet felszólítja arra, hogy a bírósági felülvizsgálat kezdeményezésére irányadó keresetindítási határidő lejártától számított 15 napon belül valamennyi nyilvántartásából és iratából törölje megfelelő jogalap hiányában kezelt személyes adatait és az adattörlés tényét a Hatóságnak igazolja. E mellett igazolja azt is, hogy a személyes adatok törléséről az adatalany is értesítette.

A Hatóság felhívja a Kötelezett figyelmét arra, hogy az Infotv. 61. § (5) bekezdése értelmében a bírósági felülvizsgálat kezdeményezésére irányadó keresetindítási határidő lejártáig, illetve felülvizsgálat kezdeményezése esetén a bíróság jogerős döntéséig a vitatott adatkezeléssel érintett adatok nem törölhetők, illetve nem semmisíthetők meg.

2) A jogellenes adatkezelés miatt a Hatóság a Kötelezettet

**1.000.000 Ft, azaz egymillió forint
adatvédelmi bírság
megfizetésére kötelezi.**

A bírságot a határozat jogerőre emelkedését követő 15 napon belül a Hatóság központosított bevételek beszedése célelszámolási forintszámlája (10032000-01040425-00000000 IBAN: HU83 1003 2000 0104 0425 0000 0000) javára kell megfizetni. Az összeg átutalásakor kérem, hivatkozzon a NAIH/2017/653 BÍRS. számra.

Ha a Kötelezett a bírságfizetési kötelezettségüknek határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Hatóság elrendeli a határozat végrehajtását, a bírság és a késedelmi pótlék adók módjára történő behajtását.

3) Egyidejűleg a Hatóság elrendeli a határozatnak a Hatóság honlapján a Kötelezett azonosító adataival történő nyilvánosságra hozatalát.

A hatósági eljárás kapcsán eljárási költség nem merült fel, ezért annak megállapításáról és viseléséről a Hatóság nem rendelkezett.

E döntés ellen közigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs, de a közléstől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, azonban a Hatósághoz elektronikus úton benyújtandó keresettel lehet kérni annak bírósági felülvizsgálatát. A tárgyalás tartása iránti kérelmet a keresetben jelezni kell. A teljes személyes illetékmentességben nem részesülők számára a bírósági felülvizsgálati eljárás illetéke 30.000 Ft, a per tárgyi illetékfeljegyzési jogos.

INDOKOLÁS

I. Az eljárás menete

1. Panaszbejelentés érkezett, melyben (a továbbiakban: Ügyfél, Ügylet azonosító:..... azt kifogásolta, hogy adatkezelési tájékoztatást kért a Kötelezettől és a kérelmére az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 15. § (4) bekezdésében foglalt határidőn belül nem kapott választ. Az Ügyfél azt is sérelmezte, hogy a Kötelezett a személyes adataival egyetemben banktitkát is felfedte egy, a munkáltatójának gondolt cég előtt.

Az ügyben a Hatóság az Infotv. 38. § (3) bekezdés a) pontja alapján NAIH/2016/5126/V. ügyiratszámom vizsgálatot indított.

2. A Hatóság a vizsgálati eljárást lezárta, ezzel egyidejűleg, mivel a bejelentésben foglaltakat megalapozottnak tartotta, az Infotv. 55. § (1) bekezdés a) pontjának ab) alpontja és a 60. § (1) bekezdése alapján 2016. október 12-én hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást indított.

Az Infotv. 71. § (2) bekezdése értelmében a Hatóság a panaszbejelentés ügyében indult vizsgálati eljárás során tudomására hozott tényeket a hatósági eljárás során felhasználja. A jelen eljárásban nem vizsgált szempontok, dokumentumok későbbi eljárásokban vizsgálhatóak.

A Hatóság NAIH/2016/5709/2/V. számon értesítette a Kötelezettet a hatósági eljárás megindításáról. A tényállás tisztázása érdekében a Hatóság végzést bocsátott ki, melyben felhívta a Kötelezettet arra, hogy küldje meg az Ügyfél papíralapú és elektronikus nyilvántartásban szereplő követeléskezelési és panaszkezelési dokumentációja másolatát és nyilatkozzon minden olyan tényről, körülményről, amelynek az ügy szempontjából jelentősége lehet.

Az Ügylet pedig arra, hogy amennyiben élni kíván a nyilatkozattételi jogával, 15 napon belül küldje meg a nyilatkozatát.

A Kötelezett 2016. október 27-én kelt levelében közölte, hogy az Ügyféllel szemben fennálló követelését az ERSTE Bank Hungary Zrt. engedményezési szerződéssel 2011. május 2. napjával ruházta át a cégükre. Levelében azt nyilatkozta, hogy a banki kölcsönszerződés 9.2. és 9.4. pontja feljogosítja az adatkezelésre, „a munkahelyre vonatkozó adatokat az ügyfél maga bocsátotta rendelkezésünkre egy 2016. február 8-ai telefonbeszélgetés alkalmával”. A „társaságunk által

kezelt valamennyi személyes adat forrása vagy az engedélyező, jogelőd pénzintézet által átadott iratanyag, vagy az ügyfél által saját maga által társaságunknak elmondottak". A munkáltatói adategyeztetés célja a 14/2012. (XII.13.) PSZÁF ajánlásnak (a továbbiakban: PSZÁF ajánlás) való megfelelés volt. Az ügyfél megkeresései megítélésük szerint elsősorban a tartozás fennállását vitatták, ezért a Hpt. 228. § (7) bekezdésében írt határidőben bírálták el. Leveléhez csatoltan megküldte a kért dokumentációk másolatát.

3. A tényállás tisztázása érdekében a Hatóság végzést bocsátott ki, melyben felhívta a Kötelezettet arra, hogy adjon választ a Hatóság által feltett adatkezelési kérdésekre és küldje meg a levelében hivatkozott banki kölcsönszerződés és telefonbeszélgetés hangfelvételének másolatát.

A Kötelezett 2016. december 12-én kelt válaszleveléhez mellékelte a kért okirat és hangfelvétel másolatokat és levelében adatonként tételesen megjelölte az általa kezelt személyes adatok forrását. Levelében azt nyilatkozta, fenntartotta azt az álláspontját, hogy az Ügyfél munkáltatójának megkeresésekor jogszerűen járt el.

II. Az ügyben alkalmazott jogszabályi előírások

Az Infotv. 3. § 2. pontja szerint: „személyes adat: az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés.”

Az Infotv. 3. § 7. pontja értelmében: „hozzájárulás: az érintett akaratának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adat – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez.”

Az Infotv. 3. § 9. pontja alapján: „adatkezelő: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az adat kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az adatfeldolgozóval végrehajtatja.”

Az Infotv. 3. § 10. pontja szerint: „adatkezelés: az alkalmazott eljárástól függetlenül az adaton végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így például gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adat további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérnyomat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése.”

Az Infotv. 4. és 5. §-a szerint: „(1) Személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie.

(2) Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas. A személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető. [...]

5. § (1) Személyes adat akkor kezelhető, ha

a) ahhoz az érintett hozzájárul, vagy

b) azt törvény vagy - törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben - helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli (a továbbiakban: kötelező adatkezelés).”

Az Infotv. 15. § (1) bekezdése alapján: „az érintett kérelmére az adatkezelő tájékoztatást ad az érintett általa kezelt, illetve az általa vagy rendelkezése szerint megbízott adatfeldolgozó által feldolgozott adatairól, azok forrásáról, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, időtartamáról, az adatfeldolgozó nevéről, címéről és az adatkezeléssel összefüggő tevékenységéről, az adatvédelmi incidens körülményeiről, hatásairól és az elhárítására megtett intézkedésekről, továbbá – az érintett személyes adatainak továbbítása esetén – az adattovábbítás jogalapjáról és címzettjéről.”
Az Infotv. 15. § (4) bekezdése szerint: „az adatkezelő köteles a kérelem benyújtásától számított legrövidebb idő alatt, legfeljebb azonban 25 napon belül, közérthető formában, az érintett erre irányuló kérelmére írásban megadni a tájékoztatást.”

Az Infotv. 18. § (1) –(2) bekezdése szerint: „(1) A helyesbítésről, a zárolásról, a megjelölésről és a törlésről az érintettet, továbbá mindazokat értesíteni kell, akiknek korábban az adatot adatkezelés céljára továbbították. Az értesítés mellőzhető, ha ez az adatkezelés céljára való tekintettel az érintett jogos érdekét nem sérti.

(2) Ha az adatkezelő az érintett helyesbítés, zárolás vagy törlés iránti kérelmét nem teljesíti, a kérelem kézhezvételét követő 25 napon belül írásban vagy az érintett hozzájárulásával elektronikus úton közli a helyesbítés, zárolás vagy törlés iránti kérelem elutasításának ténybeli és jogi indokait. A helyesbítés, törlés vagy zárolás iránti kérelem elutasítása esetén az adatkezelő tájékoztatja az érintettet a bírósági jogorvoslat, továbbá a Hatósághoz fordulás lehetőségéről”.

Az Infotv. 38. § (3) bekezdése alapján a Hatóság a személyes adatok védelméhez, valamint a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog érvényesülésének ellenőrzése és elősegítése érdekében bejelentés alapján vizsgálatot folytat.

Az Infotv. 55. § (1) bekezdés a) pontjának ab) alpontja alapján a Hatóság a bejelentés érkezésétől számított két hónapon belül, ha a bejelentésben foglaltakat megalapozottnak tartja, a vizsgálatot lezárja, és a 60. § szerinti adatvédelmi hatósági eljárást indít.

Az Infotv. 71. § (2) bekezdése szerint a Hatóság a vizsgálata során beszerzett adatokat hatósági eljárásában felhasználhatja.

A kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Kkv. tv.) 3.§-5. §-a szerint

„3. § (1) KKV-nak minősül az a vállalkozás, amelynek

a) összes foglalkoztatotti létszáma 250 főnél kevesebb, és

b) éves nettó árbevétele legfeljebb 50 millió eurónak megfelelő forintösszeg, vagy mérlegfőösszege legfeljebb 43 millió eurónak megfelelő forintösszeg.

(2) A KKV kategórián belül kisvállalkozásnak minősül az a vállalkozás, amelynek

a) összes foglalkoztatotti létszáma 50 főnél kevesebb, és

b) éves nettó árbevétele vagy mérlegfőösszege legfeljebb 10 millió eurónak megfelelő forintösszeg.

(3) A KKV kategórián belül mikrovállalkozásnak minősül az a vállalkozás, amelynek

a) összes foglalkoztatotti létszáma 10 főnél kevesebb, és

b) éves nettó árbevétele vagy mérlegfőösszege legfeljebb 2 millió eurónak megfelelő forintösszeg.

(4) Nem minősül KKV-nak az a vállalkozás, amelyben az állam vagy az önkormányzat közvetlen vagy közvetett tulajdoni részesedése - tőke vagy szavazati joga alapján - külön-külön vagy együttesen meghaladja a 25%-ot.

(5) A (4) bekezdésben foglalt korlátozó rendelkezést nem kell alkalmazni a 19. § 1. pontjában meghatározott befektetők részesedése esetében.

(6) Ahol jogszabály KKV-t, mikro-, kis- és középvállalkozást, illetve kis- és középvállalkozást említ, azon - ha törvény másként nem rendelkezik az e törvény szerinti KKV-t kell érteni.

4. § (1) Önálló vállalkozás az a vállalkozás, amely nem minősül a (2) bekezdésben foglaltak alapján partnervállalkozásnak, illetve a (3)-(6) bekezdésben foglaltak alapján kapcsolódó vállalkozásnak.

(2) Partnervállalkozás az,

a) amely a (3)-(6) bekezdésben foglaltak alapján nem minősül kapcsolódó vállalkozásnak, és

b) amelyben más vállalkozásnak kizárólagosan vagy több kapcsolódó vállalkozásnak együttesen, illetve amelynek más vállalkozásban kizárólagosan vagy több kapcsolódó vállalkozással együttesen a tulajdoni részesedése - jegyzett tőkéje vagy szavazati joga alapján - legalább 25%.

(3) Kapcsolódó vállalkozások azok, amelyek egymással az alábbiakban felsorolt valamely kapcsolatban állnak:

a) egy vállalkozás egy másik vállalkozás tulajdoni részesedésének (részvényeinek) vagy a szavazatának a többségével rendelkezik, vagy

b) egy vállalkozás egy másik vállalkozásban jogosult arra, hogy a vezető tisztségviselők vagy a felügyelő bizottság tagjai többségét megválassza vagy visszahívja, vagy

c) egy vállalkozás egy másik vállalkozás felett a tulajdonosokkal (részvényesekkel) kötött szerződés vagy a létesítő okirat rendelkezése alapján - függetlenül a tulajdoni hányadtól, a szavazati aránytól, a megválasztási és visszahívási jogtól - döntő irányítást, ellenőrzést gyakorol, vagy

d) egy vállalkozás egy másik vállalkozásban - más tulajdonosokkal (részvényesekkel) kötött megállapodás alapján - a szavazatok többségét egyedül birtokolja.

(4) Kapcsolódó vállalkozásnak minősülnek azok a vállalkozások is, amelyek egy vagy több vállalkozáson keresztül állnak egymással a (3) bekezdésben felsorolt kapcsolatban.

(5) Kapcsolódó vállalkozásnak minősülnek továbbá azok a vállalkozások, amelyek egy természetes személy vagy közösen fellépő természetes személyek egy csoportja révén a (3) és (4) bekezdésben meghatározott jellegű kapcsolatban állnak egymással, amennyiben tevékenységüket vagy tevékenységük egy részét az érintett piacon vagy egymással szomszédos piacokon folytatják.

(6) A befektetők érdekeltsége tekintetében - az (1)-(5) bekezdésben foglaltaktól eltérően - önálló vállalkozásnak minősül az a vállalkozás, amellyel a 19. § 1. pontjában meghatározott befektetők külön-külön és együttesen sem állnak a (3) és (4) bekezdésben meghatározott kapcsolatban, vagy amelynek a befektetői sem közvetlenül, sem közvetve nem vesznek részt az irányításban, vagy amelynek a befektetői nem vállalkozásként működnek. Ellenkező esetben a vállalkozás kapcsolódó vállalkozásnak minősül.

5. § (1) A 3. §-ban megjelölt mutatókat az utolsó összevont (konszolidált) beszámoló, ennek hiányában éves beszámoló vagy egyszerűsített éves beszámoló szerinti foglalkoztatotti létszám és nettó árbevétel vagy mérlegfőösszeg alapján kell meghatározni. Az egyéni vállalkozó minősítése az adóbevallása szerint, a foglalkoztatotti létszám alapján történik. Az egyszerűsített vállalkozói adóról szóló 2002. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Eva tv.) hatálya alá tartozó vállalkozás minősítése a saját nyilvántartása szerint, a foglalkoztatotti létszám alapján történik. Az Eva tv. hatálya alá tartozó vállalkozás KKV-nak történő minősítéséhez a vállalkozásnak foglalkoztatotti létszámra vonatkozó nyilvántartással kell rendelkeznie. Amennyiben a vállalkozás működési ideje 1 évnél rövidebb, az adatokat éves szintre kell vetíteni."

A Kkv.tv. 12/A. § (1) bekezdése értelmében „A hatósági ellenőrzést végző szervek kis- és középvállalkozásokkal szemben az első esetben előforduló jogsértés esetén - az adó- és vámhatósági eljárást és a felnőttképzési tevékenységet folytató intézmények ellenőrzésére irányuló eljárást kivéve - bírság kiszabása helyett figyelmeztetést alkalmaznak, illetve kötelesek megvizsgálni a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 94. § (1) bekezdés a) pontjában szabályozott eljárás alkalmazásának lehetőségét”.

A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 288. § (4) bekezdése szerint „Telefonon történő panaszkezelés esetén a pénzügyi intézmény, független közvetítő és az ügyfél közötti telefonos kommunikációt a pénzügyi intézmény hangfelvétellel rögzíti, és a hangfelvételt öt évig megőrzi. Az ügyfél kérésére biztosítani kell a hangfelvétel visszahallgatását, továbbá térítésmentesen tizenöt napon belül rendelkezésre kell bocsátani a hangfelvételtől készített hitelesített jegyzőkönyvet”.

III. Megállapítások

A Kötelezett factoring tevékenységet végez. A követelés átruházásáról szóló engedélyezési szerződéssel főként bankoktól (pénzügyi vállalkozásoktól), elsődlegesen a magánszemélyekkel szembeni fedezetlen, lejárt követeléseket vásárolja meg. Az engedélyező pénzügyi intézmény által átadott személyes adatokat a követeléskezelés során az érintettektől gyűjtött személyes adatokkal kiegészíti/módosítja.

Jelen határozat tárgya a Kötelezett az Erste Bank Hungary Zrt.-től engedélyezés útján szerzett követelésének az Ügyféllel szemben történő behajtása során nyújtott adatkezelési tájékoztatása.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50. § (3) bekezdése értelmében a Hatóság által hivatalosan ismert tényeket nem kell bizonyítani, ezért a Hatóság jelen döntésében a NAIH/2016/77/H. számon folyamatban lévő eljárás során a Kötelezett és a Credit Line Group Kft. által kötött megbízási szerződést és a cégek által tett nyilatkozatokat is figyelembe vette.

Az Ügyfél, a Kötelezett és a Credit Line Group Kft. nyilatkozatai, az eljárás során általuk becsatolt iratmások és az Ügyfél által megküldött hangfelvételek, a Kötelezett által közzétett követeléskezelési szabályzat alapján a Hatóság az alábbiakat állapította meg. A megállapítások a Kötelezett követeléskezelési tevékenységének adatvédelmi szempontú ellenőrzésének eredményét tükrözik a konkrét panasz vonatkozásában.

A Kötelezett jelen határozattal nem érintett adatkezelési tevékenységei, az eljárás során megismert dokumentumai és a Hatóság tudomására hozott tények későbbi eljárások során, külön ügyszámon vizsgálhatóak és felhasználhatóak.

1. Előzetes tájékoztatási kötelezettség

1.1. A Hatóság álláspontja és állandó gyakorlata szerint a hozzájárulás egyik legfontosabb fogalmi elemének tekinthető az, hogy a hozzájárulás megfelelő tájékoztatáson alapuljon. Az Infotv. 3. § 7. pontja szerint ugyanis hozzájárulás az érintett akaratának olyan önkéntes és határozott kinyilvánítása, amelynek megfelelő tájékoztatáson kell alapulnia.

A Kötelezettnek nincs törvényi felhatalmazása az átvett adatkörön felüli új személyes adatok gyűjtésére. Törvényi felhatalmazás hiányában pedig az új személyes adatok gyűjtésének egyik előfeltétele az, hogy az adatalany ezen adatai kezeléséhez az Infotv. szerinti hozzájárulását adja. Egyéb jogalap vizsgálatának szükségessége az ügy kapcsán nem merült fel.

A Kötelezett képviselőjében és megbízásából kezelt ügyekben a call center technikai feltételeit a Kötelezett és a dolgozókat a Credit Line Group Kft. biztosítja. A Credit Line Group Kft. munkavállalói által bonyolított valamennyi telefonbeszélgetés a Kötelezett által a követeléskezelési tevékenység ellátása érdekében „felállított” rendszeren keresztül kerül tárolásra. A tárgyalási sablont a Credit Line Group Kft. dolgozta ki és az alkalmazását a Kötelezett hagyta jóvá. A cégek a tárgyalási sablon tartalmát érintően egyeztetnek, e vonatkozásban a Hatóság álláspontja szerint mindketten adatkezelőnek minősülnek, azonban jelen ügyben a Hatóság csak a Kötelezett adatkezelési tevékenységét vizsgálta, a Credit Line Group Kft. adatkezelői-adatfeldolgozói tevékenységének és felelősségének vizsgálata nem képezte az eljárás tárgyát.

Mivel a hozzájárulás alapja az érintett tájékozott beleegyezése, lényeges elem, hogy a Kötelezett biztosítsa az adatkezelésére vonatkozó tájékoztatás megismerésének lehetőségét legkésőbb az adatgyűjtéskor.

A Hatóság álláspontja szerint a Kötelezett adatgyűjtése során az Infotv. 20. § (2) bekezdése szerinti tájékoztatás alkalmazandó, hiszen az adatgyűjtés közvetlenül az érintettektől történik.

Mindezeket figyelembe véve a Hatóság megvizsgálta, hogy a Kötelezett az adatgyűjtése során telefonon az Ügyfél részére milyen adatkezelési tájékoztatást nyújtott, hogyan alkalmazta az Infotv. 20. §-át.

1.2. A Hatóság az eljárás során megállapította, hogy a Kötelezett az Ügyféltől történő közvetlen adatgyűjtése során nem tett eleget az Infotv. 20.§ (1) – (2) bekezdésén alapuló tájékoztatási kötelezettségének, ezt támasztják alá az alábbiak:

a) Az Infotv. 3. § 2. pontja alapján személyes adat a hang, valamint a hangfelvétel. Az emberi hang a személyiség megnyilvánulása, amely alapján azonosítható, és amelyből következtetések vonhatóak le rá nézve. A hang rögzítése által szükségszerűen adatkezelés valósul meg.

Személyes adat az Infotv. 5. § (1) bekezdése alapján akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény vagy - törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben - helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli (kötelező adatkezelés). Hangfelvétel készítésének jogalapja tehát a fentiek tükrében vagy az érintett előzetes tájékoztatását követő hozzájárulásán alapulhat, vagy pedig kötelező adatkezelés formájában valósulhat meg.

Amennyiben törvény nem kötelező adatkezelésként írja elő a hangfelvétel készítését, úgy az érintett előzetes tájékoztatásán alapuló hozzájárulása szükséges ehhez.

A Hpt. 288. § (4) bekezdése a pénzügyi intézmény és a független közvetítő számára telefonon történő panaszkezelés esetén előírja az ügyfelekkel folytatott telefonos kommunikáció rögzítését és a hangfelvétel öt évig történő megőrzését.

Az Kötelezett által megküldött hangfelvétel két telefonbeszélgetést tartalmazott. A hívások egyikét az Ügyfél (a hívás időpontja/sorszám: 2016.02.08./.....), a másikat a Kötelezett képviselőjében és megbízásából a Credit Line Group Kft. munkatársa indította (a hívás időpontja/sorszám: 2016.02.08./.....). Egyik hívás sem panaszkezelésre irányult, ezért ezekben az esetekben a Hpt. hivatkozott szabályai a hívások rögzítésére és őrzési idejére nem nyújtottak jogalapot. Rögzítésükre csak az érintett hozzájárulásával kerülhetett volna sor.

A hívást fogadó és a hívást indító két különböző ügyintéző egyike sem nyújtott megfelelő adatkezelési tájékoztatást. Ugyanis mind a két esetben a beszélgetés kezdetén csupán azt a tényt közölték az ügyféllel, hogy „*Rögzített vonalon*” beszélnek. A Kötelezett megbízásából indított telefonhívás elején az is elhangzott, hogy az Ügyfelet hivatalos ügyével kapcsolatosan hívták vissza. A telefonbeszélgetés rögzítésének céljáról és jogalapjáról azonban egyik beszélgetés során sem esett szó.

A Hatóság álláspontja szerint ez megtévesztő tájékoztatás, a „hivatalos ügyben történő hívás” szófordulat használata alkalmas arra, hogy a hívott félben azt a benyomást keltse, hogy a hívó fél közhatalmi jogosítványokkal felruházott hivatalos személy. Hivatalos ügyben jogszabályban meghatározott eljárása során közigazgatási szerv vagy más hatóság (hivatalos szerv munkatársa) jár el. A követeléskezelő cég azonban nem hivatalos szerv, hanem gazdasági társaság, ezért az Ügyféllel szemben csak üzleti kapcsolatra hivatkozhat.

b) Az Infotv. 3. § 9. pontja alapján adatkezelésnek minősül az a művelet, amelynek során a Dunacorp Zrt. megbízottja a hívott fél személyes adatait az azonosítás során és az azonosítást követően rögzíti. Az Infotv. 20. § -a alapján az érintettel az adatkezelés megkezdése előtt közölni kell, hogy az adatkezelés hozzájáruláson alapul vagy kötelező, továbbá az érintettet az adatkezelés megkezdése előtt egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az adatkezeléssel összefüggő minden tényről.

A Kötelezett képviselőjében indított hívás (2016.02.08./.....) során az ügyintéző kérdéseket intézett az Ügyfélhez. „Most hol dolgozik?” Az Ügyfél vonakodott választ adni, ezért csak a település nevét közölte, majd visszakérdezett, miért kérdezik, amikor úgy is tudják, hiszen hívták már a munkahelyén is. Válaszként azt a tájékoztatást kapta, hogy nem baj, azért feljegyzem, nem látom az utolsó feljegyzésben. Ezt követően az Ügyfél többszöri rákérdezés után közölte a cég, a település és a közterület nevét.

Az ügyintéző ezt is kérdezte, hogy: jól látja-e, hogy 120e Ft a fizetése, van-e a nevében ingatlan, ingóság, van-e ezen kívül más tartozás a nevében. Az adatok rögzítése előtt adatkezelési tájékoztatást kellett volna nyújtani az érintettnek, a hangfelvétel tanúsága szerint azonban erre nem került sor. A telefonbeszélgetés során nem kapott az Ügyfél tájékoztatást arról, hogy ezeket az adatokat rögzíteni kívánják, arról sem, hogy milyen célból végzik a rögzítést, továbbá nem kérték az Ügyfél beleegyezését az adatok rögzítéséhez, nyilvántartásához sem.

c) A hívás során az Ügyfél jelezte, hogy nem szeretné, ha a munkahelyén hívnák, mert nagyon kellemetlen számára, ha ott keresnék. Az ügyintéző válaszként tájékoztatta, hogy amíg a saját, privát mobilszámán elérhető nem hívják a munkahelyén, de figyelmeztette arra, ha nem együttműködő „*akár személyesen is felkereshetik környezettanulmány céljából*”, „*akár ilyet is kérhet a megbízó cég*”, „*ha jól látom 2013-ban már voltak Önnél*”,.

A Hatóság álláspontja szerint ez olyan megtévesztő tájékoztatás volt, mely a Kötelezett eljárását hamis színben tüntette fel, ugyanis egy követelésbehajtó faktoring cég tevékenysége során

közhatalmi jogosítványokkal nincs felruházva, így arra sem jogosult, hogy egy magánlakásban eljárása részeként környezettanulmányt rendeljen el és hajtson/hajtasson végre.

Az Infotv. 1. §-a alapján e törvény célja az adatok kezelésére vonatkozó alapvető szabályok meghatározása annak érdekében, hogy a természetes személyek magánszféráját az adatkezelők tiszteletben tartsák.

A Hatóság álláspontja szerint az ilyen megtevesztő tájékoztatáson alapuló „*környezettanulmány*” során történő adatgyűjtés sérti az érintettek magánszféráját.

1.3. Az 1.1.-1.2. pontban leírtak azt igazolják, hogy a telefonbeszélgetések során az Ügyfél adatkezelési tájékoztatást nem kapott, holott erről a behajtási tevékenysége során adatkezelőként a Kötelezettnek kellett volna gondoskodnia.

Az Infotv. 20. § (2) bekezdése szerint az adatkezelő előzetes tájékoztatási kötelezettsége az adatkezeléssel kapcsolatos „*minden tényre*” kiterjed. Eszerint az adatkezeléssel összefüggő összes tényről tájékoztatni kell az érintetteket (az adósokat), többek között az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is. Az adatkezelő felelőssége, hogy az adatalany az adatkezelés minden körülményére nézve egyértelmű és teljes körű tájékoztatást kapjon. Ennek elmaradása az adatkezelő jogellenes mulasztásának tekintendő.

Mivel a Kötelezett fentiekben részletezett tájékoztatási gyakorlata több szempontból sem felelt meg a hatályos adatvédelmi követelményeknek, ezért az érintett nem rendelkezett az adatkezeléssel kapcsolatos elégséges, egyértelmű és megfelelő tájékoztatással, emiatt az adatkezelő megsértette az Infotv. 20. §-át.

2. Az adatkezelés jogalapja

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényben (a továbbiakban: Ptk.) szabályozott engedményezés során a kötelezett adatai az engedményes birtokába kerülnek. Az engedményező részéről az engedményes részére a szerződés megkötésével egyidejű adattovábbítás adatvédelmi szempontból nem kifogásolható, hiszen ha a kötelezett hozzájárulása a Ptk. szerint magához az engedményezéshez sem szükséges, nyilvánvalóan nem szükséges azon adatok átadásához sem, amelyek az engedményezés alapul.

A Kötelezett a Ptk. alapján tehát jogosult volt arra, hogy az engedményezés során részére átadott, a követelés érvényesítéséhez szükséges személyes adatokat kezelje. Az engedményezéssel átvett/átadott adatkörön túli új információk gyűjtéséhez azonban törvényi felhatalmazás hiányában az adósok hozzájárulására volt szüksége.

A hozzájárulás az Infotv. 3. § 7. pontja szerinti meghatározás alapján akkor tekinthető megadottnak, ha az önkéntes elhatározáson, valamint megfelelő tájékoztatáson alapul, határozott, félreérthetetlen, továbbá azt az érintett előzetesen adta meg, vagyis ha valódi választási lehetőség áll az érintett rendelkezésére és megfelelően tájékoztatják az adatkezelés céljáról, jogalapjáról és annak körülményeiről.

2.1. A Kötelezett a 2014. április 1-jétől hatályos követeléskezelési szabályzatának „6.1. Adatkezelés, adatvédelem” című pontja szerint a „telekommunikációt teljes részletezettséggel rögzítheti és tárolhatja, ideértve az ügyféllel folytatott beszélgetéseket is, feltéve, hogy ehhez az ügyfél – a Zrt. által a hang- és adatrögzítésről adott megfelelő tájékoztatás alapján – kifejezett és félreérthetetlen, dokumentálható módon hozzájárult”.

Tehát a Kötelezett a követeléskezelése során végzett adatgyűjtést, adatrögzítést a saját szabályzata szerint is az érintett hozzájárulására alapozta.

2.2. A Kötelezett 2016. október 27-én kelt levelében azt nyilatkozta, hogy a „munkahelyre vonatkozó adatokat az ügyfél maga bocsátotta rendelkezésünkre egy 2016. február 8-ai telefonbeszélgetés alkalmával”. A „társaságunk által kezelt valamennyi személyes adat forrása vagy az engedményező, jogelőd pénzügyi intézet által átadott iratanyag, vagy az ügyfél által saját maga által társaságunknak elmondottak”.

A Kötelezett 2016. december 12-én kelt levelében azt is közölte, hogy a „Munkahely neve, címe: Cím:” az Ügyfél által átadott adatok körébe tartozik. A Hatóság azonban a hangfelvétel alapján megállapította, hogy a 2016. február 8-ai telefonbeszélgetés alkalmával a munkáltató pontos címét az Ügyfél nem közölte, csak a cég nevét és a munkavégzése helyét, azaz a település nevét.

A Hatóság megállapította azt is, hogy az Ügyfél által átadott adatok körének felsorolása a Hatóságnak átadott válaszban nem volt teljes körű, mert nem tartalmazott minden, a 2016. február 8-ai telefonbeszélgetés alkalmával elhangzott és a követeléskezelési nyilvántartás „Megjegyzés:” rovatába rögzített információt: „munkahelye nem változott:, 120ezres nettó jövedelme van, tiltás nincs – bejelentett címe nincs, értéket képviselő ingósága nincs.....”

2.3. A 2.1.-2.2. pontban és a III. 1. pontban leírtakat figyelembe véve a Kötelezett által kezdeményezett telefonhívás során feltett kérdésekre történt válaszadás nem jelenti automatikusan azt, hogy az Ügyfél a közölt információk és a telefonhívás rögzítéséhez az adatvédelmi követelményeknek megfelelő, érvényes hozzájárulást adott, mivel nem kapott megfelelő tájékoztatást, így a hozzájárulása nem tekinthető tájékozott hozzájárulásnak.

A III.1. pontban leírt megállapítások azt támasztják alá, hogy a Kötelezett az engedményezést követően gyűjtött adatokat az Ügyfél tájékozott hozzájárulása nélkül kezelte, ezzel megsértette az Infotv. 3. § 7. pontját és az 5. § (1) bekezdésének a) pontját.

3. A tisztességes adatkezelés elvének érvényesülése az adatkezelés során

A jogalap megléte mellett a jogszerű adatkezelésnek az is feltétele az Infotv. 4. § (1) bekezdése értelmében, hogy a személyes adatok felvétele és kezelése tisztességes és törvényes legyen.

Ezzel összhangban állnak a polgári jogi szabályok is. A törvényes céllal és jogalappal folytatott követeléskezelés során, az igények érvényesítése érdekében a felek a régi Ptk. 4. § (1) bekezdése értelmében „a jóhiszeműség és tisztesség követelményeinek megfelelően, kölcsönösen együttműködve kötelesek eljárni”. Ezt írja elő egyébként az új Ptk is. E kötelezettség megszegése esetén a követelés jogosultja nem vehet igénybe olyan eszközöket, módszereket,

illetve nem alkalmazhat olyan eljárásokat, amelyek a természetes személy kötelezettek személyes adatai védelméhez, illetve a magánszférához való jogát sértené vagy veszélyeztetné.

A vizsgált egyedi ügyben folytatott adatkezelés vizsgálata során felvetődött, hogy Kötelezett a tisztességes adatkezelés elvébe ütköző módszereket alkalmaz.

3.1. A Kötelezett által megküldött iratmásolatok tanúsága szerint 2016. július 12-én elektronikus úton levélben adategyeztetési céllal megkereste az Ügyfél munkáltatóját. Tette ezt azután, hogy a 2016. február 8-ai telefonbeszélgetés során az Ügyfél elmondta, hogy kellemetlen számára, ha a munkahelyén keresik, fizetési letiltás esetén anyagilag még hátrányosabb helyzetbe fog kerülni, mert munkáltatója büntető szankciókat alkalmaz a fizetési letiltás alatt álló munkavállalóival szemben, ilyen szankció cafetéria elvonás is.

A Kötelezett honlapján közzétett, a Hatóság által 2015. december 14-én mentett jogi, és etikai nyilatkozat „III. Adatvédelmi nyilatkozat” című pontja szerint: *„Társaságunk az ügyfelei személyére, adataira, vagyoni helyzetére, üzleti tevékenységére, tulajdonosi és üzleti kapcsolataira, a követelés egyenlegére, forgalmára vonatkozó valamennyi adatot, tényt, információt, megoldást banktitokként kezel.”*

A Kötelezett 2016. október 27-én kelt levelében azt nyilatkozta, hogy *„ügyfelünk általunk kezelt banktitkai vonatkozásában információt a munkahellyel nem osztottunk meg”*, ennek a fent idézett „III. Adatvédelmi nyilatkozat” fényében ellentmond az a tény, hogy a Kötelezett megkeresésében a munkáltatót tájékoztatta arról, hogy engedményezésen alapuló ügyfélkapcsolatban/szerződéses jogviszonyban áll -val¹.

A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 161. § (1) bekezdés c) pontja szerint² kötelezettség betartásának ellenőrzése azonban nem tartozik a Hatóság hatáskörébe. Az ügy e vonatkozásában ellenőrzési jogkörrel a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2007. évi CXXXV. törvény 4. § (1) bekezdésének c) pontja és a Magyar Nemzeti Bankról (a továbbiakban: MNB) szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 62. §-a értelmében az MNB rendelkezik, ezért banktitok kezelése vonatkozásban a Hatóság nem tesz megállapításokat.

A megkeresés előzményeit figyelembe véve a Hatóság álláspontja szerint fennáll a közvetlen veszélye annak, hogy a Kötelezett a munkáltató megkeresésével az adatalany személyének megítélését a mikrokörnyezetében, a munkahelyén fizetési letiltás nélkül is hátrányosan befolyásolta. Ugyanis egy magánjogi szerződésből fakadó kötelezettség teljesítése nem tartozik a munkáltatóra, a követeléskezelő munkahelyi érdeklődése alkalmas lehet arra, hogy a munkahelyen az érintettet rossz színben tüntesse fel. Súlyosabb esetben az érintett egzisztenciáját is veszélyeztetheti az ilyen típusú, jogellenes adatkezelés. Az érintett kistelepülésen (.....) él, amelyet kisebb települések vesznek körül. Egy ilyen környezetben a munkavállalás, munkahely-váltás lényegesen nehezebb, mint például egy nagyvárosi közegben.

¹ „Munkavállalójuk, (születési idő: an:) ügyfélkapcsolatban/szerződéses jogviszonyban állt az ERSTE Bank Hungary Zrt. (cjsz.: 01-10-041054, székhely: 1138 Budapest, Népfürdő utca 24-26.)-val, nevezett hitelintézet jogutódjaként (mint Engedményes) az általános szerződési feltételek (ÁSZF) vonatkozó rendelkezései alapján adategyeztetést végzünk.”

² „banktitok csak akkor adható ki harmadik személynek, ha a pénzügyi intézmény érdeke ezt az ügyféllel szemben fennálló követelése eladásához vagy lejárt követelése érvényesítéséhez szükségessé teszi”.

3.2. A Kötelezett a fent hivatkozott - 2016. július 12-ei - megkeresésében adategyeztetés céljából az alábbi adatokra vonatkozóan kérte a munkáltató nyilatkozatát: „Munkáltató adatai:”, „Munkaviszony kezdete:”, „Munkakör megnevezése:”, „Munkavégzés helye:”, „Elérhetősége:”, „Bruttó munkabér/hó:”, „Nettó munkabér/hó:”, Munkáltatói Kölcsön igényelhető: Igen/ Nem”, „Összege:”, „Munkabér kifizetésének napja:” „A munkabért %-os levonás terheli, mely megszűnésének várható időpontja:hó.” „Várakozó letiltások: jogsult:”, „Összeg:”

Kötelezett a megkeresésében az adatigénylése jogalapjaként a banki kölcsönszerződés általános szerződési feltételeire hivatkozott. Nyilatkozata szerint a munkáltatói adategyeztetés célja a PSZÁF ajánlásnak való megfelelés, az adós vagyoni és jövedelmi viszonyainak felmérése volt. Azonban az adós vagyoni és jövedelmi viszonyainak, fizetőképességének felmérése a Kötelezettnek nem jogszabályban meghatározott feladata. A hitelintézetek törvényben meghatározott adatkezelési kötelezettsége engedményezéssel nem ruházható át.

A PSZÁF ajánlásban foglaltak betartása adatgyűjtési célként és jogalapként sem vehető figyelembe, mert az ajánlásnak jogi kötő ereje nincs, egy ágazati ajánlásnak való megfelelés az Infotv. rendelkezéseinek betartását nem írhatja felül³.

A megkeresésben megjelölt adatigénylési jogalap alaptalan volt, mert a Kötelezett nem rendelkezett az adatigényléshez törvényi felhatalmazással, és az adatigénylésre a banki kölcsönszerződés általános szerződési feltételei sem jogosították fel.

A Kötelezett a munkáltató megkeresésének jogszerűségét a Hatóságnak írt, 2016. október 27-én kelt válaszlevelében is a banki kölcsönszerződés általános szerződési feltételeinek 9.2., 9.4⁴. és 9.5. pontjával támasztotta alá. Azonban e pontok egyike sem jogosította fel a bankot/hitelintézetet a munkáltatótól történő adatigénylésre, ezért értelemszerűen a Kötelezett sem szerezhette jogutódlással több jogot, mint amennyi a jogelődjét megillette, így adatigénylését téves feltevésre alapította.

A munkáltató a munkavállalóra vonatkozó adatszolgáltatást a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mtv.) 10. § (2) bekezdése⁵ alapján csak a munkavállaló előzetes hozzájárulásával teljesíthette volna. Az Ügyfél azonban ilyen hozzájárulást nem adott, ezért jogszerűen járt el a munkáltató, amikor az adatszolgáltatást megtagadta.

A Hatóság álláspontja szerint tisztességtelen a másoktól való adatgyűjtés, mert a saját adatairól mindenki csak maga rendelkezhet.

3.3. 3.1.-3.2. A fentiek alapján megállapítható, hogy a Kötelezett tisztességtelen, az Ügyfél ügyében a személyes adatai védelméhez, illetve magánszférájához való jogát sértő adatkezelési módszereket alkalmazott, ezzel megsértette az Infotv. 4. § (1) bekezdését.

4. Kérésre történő tájékoztatáshoz való jog és a törlés iránti kérelem elbírálása

³ lásd: a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.32.819/2015/16. számú ítéletét

⁴ A banki kölcsönszerződés általános szerződési feltételeinek 9.4. pontja a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásból történő adatigénylésről, a 9.6. pontja pedig a KHR-felé történő adattovábbításról szól

⁵ Mtv. 10. § (2) bekezdése: „A munkáltató köteles a munkavállalót tájékoztatni személyes adatainak kezeléséről. A munkáltató a munkavállalóra vonatkozó tény, adatot, véleményt harmadik személlyel csak törvényben meghatározott esetben vagy a munkavállaló hozzájárulásával közölhet.”

Az adatalany tájékoztatáshoz való joga az információs önrendelkezési jog egyik konstitutív eleme, és mint ilyen, az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében foglalt személyes adatok védelméhez fűződő alkotmányos alapjog egyik aspektusa. Ebből következően az érintettnek a saját személyes adataival kapcsolatos tájékoztatás iránti kérelmét nem kell indokolnia, hiszen azok megismerésének, információs önrendelkezési joga gyakorlásának semmilyen érintettség vagy érdek nem lehet feltétele: a pusztán kíváncsiság éppúgy megfelelő motiváció, mint az, ha valaki a kapott információk nyomán egyéb jogi lépéseket fogantat.

Általánosságban elmondható, hogy a tájékoztatáshoz való jog a személyes adatokon végzett műveletek transzparenciáját szolgálja, ily módon pedig elősegíti az Infotv. 4. § (1) bekezdésében foglalt tisztességes adatkezelés elvének érvényesülését. Az adatalany továbbá az Infotv. 14-15. §-ában foglalt jog révén érvényesítheti minden más – az adatkezelés tekintetében őt megillető – jogát⁶. E jog nélkülözhetetlen továbbá az Irányelv 14. cikkében szereplő tiltakozáshoz való jog gyakorlásához, illetőleg 22. és 23. cikkben biztosított kártérítési igény érvényesítéséhez is [52. bekezdés]. Könnyen belátható ugyanis, hogy tájékoztatás hiányában az adatalany nem ismeri az adatkezelés körülményeit, annak jogszerű vagy jogellenes voltát.

Az Infotv. 14. § a) pontja értelmében az érintett tájékoztatást kérhet a személyes adatai kezeléséről. Az Infotv. 14. § c) pontja alapján pedig az adatkezelőnél kérelmezheti a személyes adatainak - a kötelező adatkezelés kivételével - törlését vagy zárolását.

A jogalkotó a tájékoztatáshoz való jog részletszabályait alapvetően az Infotv. 15. §-ában határozta meg. Az adatkezelőt eszerint az alábbi kötelezettségek terhelik a tájékoztatással kapcsolatban:

- a kérelem benyújtásától számított legrövidebb idő alatt, de legfeljebb 25 napon belül eleget kell, 2015. december 31-ig 30 napon belül eleget kellett tenni az érintett kérésének,
- a tájékoztatást közérthető formában kell teljesíteni, illetve ha az érintett kéri, akkor írásban kell megadni.

Ha az adatkezelő az érintett törlés iránti kérelmét nem teljesíti, a kérelem kézhezvételét követő 25 napon belül írásban vagy az érintett hozzájárulásával elektronikus úton közölnie kell a törlés iránti kérelem elutasításának ténybeli és jogi indokait. A törlés iránti kérelem elutasítása esetén az adatkezelő tájékoztatja az érintettet a bírósági jogorvoslat, továbbá a Hatósághoz fordulás lehetőségéről is.

4.1. A Kötelezett honlapján közzétett, 2015. október 1-je óta hatályos adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzatának „6.2. Adatok helyesbítése, törlése, zárolása és megjelölése” című pontja azt tartalmazza, hogy *„Amennyiben az érintett kérelme elutasításra kerül, arról 30 napon belül írásban, az elutasítás ténybeli és jogi indokait megjelölve kell értesíteni. Az elutasításban a bírósági jogorvoslatról és a NAIH-hoz fordulás lehetőségéről is nyilatkoznia kell a társaságnak.”*

⁶ Ahogyan azt az Európai Bíróság a *College van burgemeester en wethouders van Rotterdam kontra M. E. E. Rijkeboer* ügyben (C-553/07.) 2009. május 7-én hozott ítéletében megfogalmazta, a tájékoztatáshoz való jog szükséges annak lehetővé tételéhez, hogy az érintett a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 12. cikk b) és c) pontjában szereplő jogait gyakorolja, vagyis hogy kérelmére az adatkezelő helyesbítse, törölje vagy zárolja az olyan adatokat, amelyek feldolgozása nem felel meg az irányelv rendelkezéseinek, vagy kérelmére az adatkezelő értesítse az adatokról tudomást szerző harmadik feleket e helyesbítésről, törlésről vagy zárolásról, kivéve, ha ez lehetetlennek bizonyul, vagy aránytalanul nagy erőfeszítést igényel [51. bekezdés].

A Kötelezett által megküldött követeléskezelési dokumentáció másolatának tanúsága szerint az Ügyfél 2015. november 30-án kelt, elektronikus úton továbbított levelében vitatta a követelés fennállását és összegszerűségét. Továbbá azzal a kéréssel fordult az adatkezelőhöz, hogy szíveskedjen az *„Infotv. alapján a személyes adataim kezelését felülvizsgálni, különös tekintettel a kapcsolatfelvételkor alkalmazott telefonszámokra. A NAIH gyakorlata alapján a munkahelyemen történő kapcsolatfelvétel jogellenes, ezért kérem hogy a munkahelyi telefonszámomat törölni szíveskedjenek”*.

A Kötelezett az Ügyfél adattörlési kérelmét tévesen panaszbeadványnak minősítve utasította el, így a 2015. december 22-én kelt elektronikusan küldött válaszlevelében adott adatkezelői tájékoztatás nem elégítette ki az Infotv. 18. §-ban és a saját szabályzatában meghatározott követelményeket sem. Az Infotv. 18. §-ban megszabott határidőn belül csupán arról tájékoztatta az Ügyfelet, hogy milyen indokok alapján tartja jogszerűnek a követelését. Nem tájékoztatta a törlés iránti kérelem elutasítása elleni bírósági jogorvoslat, továbbá a Hatósághoz fordulás lehetőségéről sem.

A munkahelyi telefonszám kezelése nem elengedhetetlenül szükséges az adatkezelő ügyfelével való kapcsolattartáshoz, mert egyéb elérhetőségi adatokat is kezel. Az adatminimum elvének figyelembe vételével az Ügyfél mobiltelefonszámának és lakcím adatának kezelése a munkahelyi telefonszám adat törlését követően is biztosította volna a kapcsolattartás lehetőségét.

A törölni kért adat kezelését a Kötelezett számára törvény nem írja elő, ezért az adatkezelő azzal, hogy az adatalany kérelmének nem tett eleget, megsértette az Infotv. 17. § (2) bekezdésének b) pontját, mert minden adatkezelő kötelezettsége, hogy - a jogszabályban elrendelt adatkezelések kivételével - az érintett kérésének megfelelően törölje az általa kezelt személyes adatokat, továbbá az Infotv. 18. § (2) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettségeit.

4.2. Az eljárás során becsatolt iratmásolatok szerint az Ügyfél 2016. augusztus 3-án kelt, elektronikus úton továbbított levelében tájékoztatást kért a Kötelezettől arra vonatkozóan, hogy: *„milyen jogalapon keresnek fel Önök bármiféle munkáltatót is azzal, hogy harmadik személyek rólam személyes adatokat szolgáltatassanak az én hozzájárulásom nélkül.”* *„Én a hozzájárulásomat semmilyen adatkezeléshez nem adom meg Önöknek, és eddig sem adtam meg.”* *„Kérem, hogy minden nem szerződéses adatot haladéktalanul törölni szíveskedjenek.”*

Ezt követően az Ügyfél a Hatóságnál tett panaszbejelentésében azt is sérelmezte, hogy a Kötelezett telefonon és írásban is megkereste a munkáltatóját. A munkáltatójának küldött *„irat megtévesztő, mert az olyan hatást kelt, mintha kötelező adatszolgáltatásról lenne szó”*.

Kötelezett a tájékoztatási és adattörlés iránti kérelmet az Infotv. 15. § (4) bekezdésében és a 18. § (2) bekezdésében megszabott határidőn túl, a 2016. szeptember 2-án kelt elektronikus úton továbbított válaszlevelében teljesítette, illetve utasította el. Az elutasítást és a munkáltatói megkeresés jogalapját a banki kölcsönszerződés általános szerződési feltételeinek 9.2., 9.4. és 9.5. pontjaival indokolta. Döntésében kiemelte, hogy az adós hozzájárulását adta a kölcsönigénylésben és a kölcsönszerződésben foglalt banki adatkezeléshez. Továbbá törvényben elrendelt kötelező adatkezelési felhatalmazásaként a Hpt. 160. § (1) bekezdésére⁷ és 161. § (1) bekezdés c) pontjára hivatkozott. Közölte, hogy jogszerűen tartja nyilván az Ügyfél adatait,

⁷ Hpt. 161. § (1) bekezdés c) pontja szerint: *„banktitok csak akkor adható ki harmadik személynek, ha a pénzügyi intézmény érdeke ezt az ügyféllel szemben fennálló követelése eladásához vagy lejárt követelése érvényesítéséhez szükségessé teszi”*

azoknak a nyilvántartásból való törlésére nincs mód. Közölte azt is az Ügyféllel, hogy az adatkezelés vonatkozásában tett egyéb felvetései nem helytállóak, cégük tevékenysége nem áll ellentétben sem a vonatkozó jogszabályi, sem az egyéb szerződéses rendelkezésekkel/felvetésekkel, így panasa elutasításra került.

A munkáltató megkeresését érintő megállapításait a Hatóság a határozat III.3.2. pontjában már részletesen kifejtette, mely szerint a Kötelezett nem rendelkezett az adatigényléshez törvényi felhatalmazással, és az adatigénylésre a banki kölcsönszerződés általános szerződési feltételei sem jogosították fel. Emellett a Hatóság az Ügyfél azon panaszát is megalapozottnak tartja, hogy a munkáltatójának küldött adategyeztető irat megfogalmazása megtévesztő volt, mert az olyan hatást keltett, mintha kötelező adatszolgáltatásról lett volna szó. Ez az adatgyűjtési módszer a Hatóság álláspontja szerint tisztességtelennek minősül, mert a Kötelezett megtévesztéssel, az adatalany tudta nélkül próbált a jogviszonyban nem érintett harmadik személytől személyes adatokat kicsalni, és az 5. § (1) bekezdésének a) pontjába ütköző, mert megfelelő jogalap sem állt mögötte.

A Hatóság a követeléskezelési nyilvántartás „Megjegyzés:” rovatába rögzített információk alapján azt is megállapította, hogy a Kötelezett, illetve a megbízásából eljáró Credit Line Kft. munkatársai az Ügyfél munkáltatóját adategyeztetés céljából valóban többször felhívták telefonon: 2016. július 12-én, 2017. július 20-án és 2016. július 25-én is.

A 2016. július 20-án történt telefonhívás eredményeként a követeléskezelési nyilvántartás „Megjegyzés” rovatában rögzítésre került, hogy: *„adós külső adminisztrátorként dolgozik a-nél”*. A fent leírtak alapján a Hatóság arra a megállapításra jutott, hogy ennek az adatnak a rögzítésére a Kötelezettnek nem volt, illetve a kezelésére nincs jogalapja. Tehát a Kötelezett több módszert (írásbeli megkeresést és telefonhívást) is alkalmazott, arra a célra, hogy az Infotv. 5. § (1) bekezdésének a) pontjába ütköző módon adatokat gyűjtsön az adósról.

A Hpt. hivatkozott 160. § (1) bekezdése alapján jogszerű az, ha a pénzügyintézet a Ptk. engedményezésről szóló rendelkezései alapján adja át a követelés behajtásához szükséges banktitoknak minősülő adatokat a követeléskezelőnek. A Kötelezett által hivatkozott törvényi rendelkezések azonban nem biztosítanak jogalapot a további adatgyűjtésre és az engedményezéssel átvett, de a követeléskezeléshez elengedhetetlenül nem szükséges adatkör kezelésére sem.

4.3. Az Ügyfél 2016. szeptember 3-án kelt, Kötelezettnek elektronikus úton írt levelében jelezte, hogy a banki kölcsönszerződés általános szerződési feltételeinek 9.3. pontja nem a munkáltató, hanem a lakcímnnyilvántartó megkeresésére hatalmazta fel a bankot. Továbbá azt is a Kötelezett tudomására hozta, hogy *„Jelen nyilatkozatomban visszavonok minden korábbi hozzájárulásomat, így már nem tarthatnak nyilván az engedményezéskor nem meglévő személyes adataimat”*.

Kötelezett az adattörlés iránti kérelmet a 2016. szeptember 30-án kelt, elektronikus úton továbbított válaszlevelében az Infotv. 18. §-ban megszabott határidőn túl, a korábbi levelében megjelölt törvényi rendelkezésekre hivatkozással ismételten elutasította.

Az elutasításában hivatkozott a 2014. április 1-jétől hatályos követeléskezelési szabályzatának 7.2. pontjában szereplő telefonos megkeresésére és személyes megkeresésre vonatkozó szabályokra⁸

⁸ „A Zrt. telefonos megkeresést követelésenként heti 3 alkalommal eszközölhet az Ügyfél felé, amelytől az Ügyfél kifejezett hozzájárulása esetén lehetséges eltérés.” „Amennyiben az Ügyfél a második telefonos megkeresést

is, melyek jogot biztosítanak Kötelezett számára arra, hogy személyes megkeresést (az állandó lakcímükön, tényleges tartózkodási helyükön vagy munkahelyükön) követelésenként – telefonos megkeresésekkel együtt – heti 3 alkalommal eszközöljön az Ügyfél felé, amelytől az Ügyfél kifejezett hozzájárulása esetén lehetséges az eltérés. Az, hogy Kötelezett ezt a „jogosultságát” miből származtatja, a szabályzatból nem állapítható meg.

A Kötelezett 2016. december 12-én kelt, a Hatóságnak küldött válaszlevelében és a hozzá csatolt mellékletekben foglaltak alapján a Hatóság megállapította, hogy a Kötelezett a banki kölcsönszerződésben szereplő adatokon felül:

- a) az Ügyféltől gyűjtött adatként öt különböző mobil telefonszámot, két e-mail címet, és a követelésbejegyzési nyilvántartás „Megjegyzés” rovatába kötelezetre vonatkozóan bejegyzett információkat („*munkahelye nem változott:, 120ezres nettó jövedelme van, tiltás nincs – bejelentett címe nincs, értéket képviselő ingósága nincs*”, „*adós külső adminisztrátorként dolgozik a-nél*”), valamint
- a) az engedményezettől átvett egy darab mobil telefonszámot kezel.

Ezen adatok nem elengedhetetlenül szükségesek a követelés behajtásához és az adóssal/Ügyféllel történő kapcsolattartáshoz sem. Az adatkezelő ügyfelével való kapcsolattartáshoz egyéb elérhetőségi adatot „Állandó lakcím” és „Levelezési cím” adatot is kezel. Az adatminimum elvének figyelembe vételével az Ügyfél cím adatának kezelése a többi kapcsolattartási adat törlését követően is biztosította volna a kapcsolattartás lehetőségét. Az adatok kezelésének jogalapja az adatalany hozzájárulása volt, aki hozzájárulását visszavonta.

Az Infotv. 3. § 7. pontja szerint a hozzájárulás egyik fogalmi eleme az önkéntesség, a saját elhatározáson alapuló döntés. Ez az információs önrendelkezési jog azt jelenti, hogy - jogszabályban elrendelt adatkezelések kivételével - személyes adataival mindenki maga rendelkezik, mindenki maga határoz arról, hogy személyes adatait másnak megadja-e, vagy sem, így nem csak a hozzájárulás megadásáról, hanem annak indokolási kötelezettség nélküli visszavonásáról is dönthet.

A banki kölcsönszerződésben szereplő adatokon felüli adatok kezelése addig volt jogszerű, amíg az adatalany a korábbi hozzájárulását vissza nem vonta. A visszavonását követően azonban, a követelés érvényesítése céljából többet a telefonszámok nem voltak hívhatóak, a telefonszámra és email címre üzenet nem volt küldhető.

A követeléskezelési eljárásban a munkáltató adataira sincs szüksége a Kötelezettnek, hiszen adatigénylésre az adatalany hozzájárulása nélkül nem használhatja fel és vizsgált eljárásának az általa hivatkozott PSZÁF ajánlás szerint nem része a jogi eljárás⁹. Az adóssal folytatott telefonbeszélgetések hangfelvételei szerint békés adósságrendezésre törekszik, jogi eljárást még nem indít, ezért ezen adatoknak egy bizonytalan, eshetőlegesen bekövetkező jövőbeli cél, a későbbi jogi eljárásban történő felhasználása érdekében történő gyűjtése készletező adatkezelésnek minősül, mely sérti az Infotv. 4. § (2) bekezdését.

követően sem veszi fel a kapcsolatot a Zrt.-vel a követelés rendezése érdekében vagy a telefonos megkeresés eredménytelen volt, úgy a Zrt. munkatársai útján az Ügyfél állandó lakcímükön, tényleges tartózkodási helyükön vagy munkahelyükön..”

⁹ „A jelen ajánlás alkalmazásában követeléskezelési tevékenységnek minősül az üzletszerűen nyújtott, saját, vagy harmadik személyt megillető, pénzügyi szolgáltatásból származó késedelmes, lejárt követelés érvényesítése érdekében végzett tevékenység. A követeléskezelési tevékenység fogalma alá nem tartozik a követelés érvényesítése érdekében indított, egyéb törvények által szabályozott jogi eljárások lefolytatása (pl. fizetési meghagyásos eljárás, bírósági végrehajtási eljárás).”

4.4. 4.1-4.3. pontban foglaltakat összegezve a Hatóság megállapította, hogy a Kötelezett az Ügyfél tájékoztatása és az adattörlési kérelmeinek elutasítása során többszörösen megsértette az Infotv. 15. §-ban és az Infotv. 18. §-ában előírt kötelezettségeit.

A Hatóság a rendelkező részben Kötelezettet felszólította arra, hogy törölje az Ügyfél megfelelő jogalap hiányában kezelt személyes adatait [az Ügyfélől gyűjtött öt különböző mobil telefonszámot, két e-mail címet, és a követelésbejegyzési nyilvántartás „Megjegyzés” rovatába kötelezetre vonatkozóan bejegyzett információkat („munkahelye nem változott:”, 120ezres nettó jövedelme van, tiltás nincs – bejelentett címe nincs, értéket képviselő ingósága nincs”, „adós külső adminisztrátorként dolgozik a -nél”), valamint az engedményezőtől átvett egy darab mobil telefonszámot], valamint a és a sorszámú hangfelvételt, és az adattörlés végrehajtását igazolja.

IV. Alkalmazott szankció és indokolása

1. Az Infotv. 61. § (1) bekezdésének f) pontja értelmében a Hatóság 2015. október 1-jétől az Infotv. 61. § (3) bekezdése szerinti, százezer forinttól húszmillió forintig terjedő bírság kiszabására jogosult jogellenes adatkezelés megállapítása esetén.

Abban a kérdésben, hogy indokolt-e az adatvédelmi bírság kiszabása, a Hatóság az Infotv. 61. § (4) bekezdése alapján mérlegelte az ügy összes körülményét. A Hatóság szükségesnek tartja a bírság kiszabását, mivel a Kötelezett adatkezelőként nem tett eleget az adatalannal szemben fennálló tájékoztatási és adattörlési kötelezettségeinek sértve ezzel az Infotv. több rendelkezését: az Infotv. 3. § 7. pontját és a 20. § (1)-(2) bekezdését, az 5. § (1) bekezdésének a) pontját, a 15. § (4) bekezdését, a 17. § (2) bekezdésének b) pontját, továbbá a 18. § (2) bekezdését. A Kötelezett eljárása során tisztességtelen adatgyűjtési gyakorlatot folytatott, mellyel megsértette az Infotv. 4. § (1) bekezdését is.

2. A Kötelezett 2015. évi cégbeszámoló/számviteli beszámoló adatai alapján a Hatóság megállapította, hogy a cég a Kkv. tv. 3. § (1) bekezdésének megfelelően KKV-nak minősül (a munkavállalók éves száma 33 fő, a mérlegfőösszeg: 846 804 ezer Ft).

A Hatóság a céggel szemben korábban NAIH/2016/6417/H. számon már megállapított jogsértést, ezért a Kkv. tv. 12/A. §-a ebben az eljárásban nem alkalmazandó.

A Hatóság a bírság kiszabása során figyelembe vette az ügy összes körülményeit, így különösen a jogsértés súlyát és a jogsértés ismétlődő jellegét az alábbi szempontok szerint:

- A jogsértés súlya: A jogsértés kifejezetten súlyos, mivel többféle, az ügyféli, adatalanyi jogosítványokat erősen korlátozó hiányosságokat, hibákat érint. A Hatóság e körben figyelembe vette továbbá azt is, hogy a Kötelezett a jogosulatlan adatgyűjtési tevékenységével (a munkáltató megkeresésével) az amúgy is kiszolgáltatót - anyagilag is kilátástalan - helyzetben lévő adóssal szemben kívánt információs erőfölényre szert tenni.
- A többszöri jogsértés: Kötelezettnek az Ügyfél két különböző naptári évben előterjesztett három kérelme közül egyiket sem sikerült az Infotv. követelményeinek betartásával elbírálnia.
- A bírsággal sújtásnak oka volt a bírsággal elérendő speciális prevenció is, a Kötelezett újabb jogsértéstől való visszatartása és tájékoztatási gyakorlatának a jogszerűség irányába való előmozdítása.

Mivel az eljárás alapját képező faktoring tevékenység elterjedt tevékenységnek számít Magyarországon, a Hatóság a kiszabott bírságösszeg meghatározásakor figyelemmel volt a bírsággal elérni kívánt generál preventív célra is, mellyel a Hatóság valamennyi érintett piaci szereplő magatartásának a határozatban előírt irányba történő befolyásolását kívánja elérni.

A bírságösszeg meghatározása során a Hatóság figyelembe vette Kötelezett gazdasági súlyát, a nyilvánosan elérhető 2015. évi cégbeszámolója/számviteli beszámolója adatait is.

Eljárási szabályok

Jelen határozat a Ket. 71. § (1) bekezdésén és a 72. § (1) bekezdésén alapul, a fellebbezést a Ket. 100. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki. E határozat a Ket. 73/A. § (3) bekezdése alapján a közlés napján jogerőre emelkedik.

A határozat nem tanúsítja a Kötelezett által végzett adatkezelés jogszerűségét azon kérdésekben, melyek vizsgálatára az adatvédelmi hatósági eljárás során nem került sor.

A határozat bírósági felülvizsgálatának lehetőségét a Ket. 100.§ (2) bekezdése biztosítja, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság illetékességét a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 326.§ (7) bekezdése alapján állapítottam meg. A keresetlevél benyújtásának helyét és idejét a Pp. 330. § (2) és (3) bekezdése határozza meg. A keresetlevél benyújtásának módjáról szóló tájékoztatás a Pp. 340/B. § -án alapul, mely szerint 2016. július 1. napjától a jogi képviselővel eljáró fél és a belföldi székhelyű gazdálkodó szervezet számára kötelező az elektronikus kapcsolattartás. A Pp. 397/I. § (2) bekezdés b) pontjában, valamint a 397/J. § (b) pontjában foglalt átmeneti rendelkezések értelmében a Pp. 340/B. § rendelkezéseit a 2016. július 1. napján és az azt követően indult közigazgatási eljárás során hozott határozat bírósági felülvizsgálata iránti perekben kell alkalmazni. A tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről szóló tájékoztatás a Pp. 338. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

A bírságot a megfelelő számlaszámra megfizetni a pénzforgalom lebonyolításáról szóló 18/2009. (VIII.6.) MNB rendelet (a továbbiakban: MNB rendelet) 25. § a) pontjának aa) alpontjában (átutalás), b) pontjának bb) alpontjában (készpénzbefizetés fizetési számlára), c) pontjának ca) alpontjában (készpénzáttutalás) felsorolt fizetési módok formájában lehet. A kötelezettség teljesítése során irányadó az MNB rendelet VI. fejezete, azzal a kitételrel, hogy a Hatóság épületében nincs lehetőség a bírságösszeg befizetésére.

A késedelmi pótlék mértékéről szóló tájékoztatásom az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 165. § (2) bekezdésében foglaltakon alapul. Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 42. § (3) bekezdése szerint a jogerősen kiszabott és meg nem fizetett bírság, valamint a meg nem fizetett bírság miatt jogerősen kiszabott és meg nem fizetett késedelmi pótlék köztartozásnak minősül, és adók módjára kell behajtani.

A Ket. 127. § (2) bekezdése szerint *„Az elsőfokú hatóság megindítja a végrehajtást, ha megállapította, hogy a végrehajtható döntésben elrendelt kötelezettség teljesítése határidőre nem vagy csak részben, vagy nem az előírásoknak megfelelően történt”*.

A Ket. 134. § d) pontja értelmében, ha a végrehajtás meghatározott cselekmény elvégzésére vagy meghatározott magatartásra (a továbbiakban együtt: meghatározott cselekmény) irányul, a teljesítés elmaradása esetén a végrehajtást foganatosító szerv, ha a teljesítés elmaradása a

kötelezettnek felróható, a kötelezettel szemben vagyoni helyzete és jövedelmi viszonyai vizsgálata nélkül eljárási bírságot szabhat ki.

A Ket. 61. § (2) bekezdése szerint az eljárási bírság legkisebb összege ötezer forint, legmagasabb összege jogi személy esetén egymillió forint. A Ket. 61. § (3) bekezdése alapján az eljárási bírság egy eljárásban, ugyanazon kötelezettség ismételt megszegése vagy más kötelezettségzegés esetén ismételten is kiszabható.

A hatósági eljárás kapcsán eljárási költség nem merült fel, ezért annak megállapításáról és viseléséről a Hatóság nem rendelkezett.

A Hatóság feladat- és hatáskörét, valamint illetékességi területét az Infotv. szabályozza.

Az adatvédelmi hatósági eljárásnak az Infotv. 60. § (5) bekezdésében megszabott, egy alkalommal meghosszabbított ügyintézési határideje 2017. február 21-én jár le, mert a tényállás tisztázásához szükséges adatok beszerzésére irányult felhívásoktól azok teljesítéséig terjedő idő az eljárási határidő teltét megszakította.

Budapest, 2017. február 15.

Dr. Péterfalvi Attila
elnök,
c. egyetemi tanár